

A Győri Corvina

A Győri Corvinaként ismert, egykor Mátyás király híres Corvina könyvtárához tartozó kötet Flavius Blondus (1392-1463) munkája, aki a Vatikánban IV. Jenő pápa titkára, valamint kortársai között az ókori Róma legjobb ismerője volt. A Roma instaurata (Az újraálmodott Róma) latin nyelvű kódex, melyet a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtárban őriznek. Hogy mióta? Erről nincs információnk, ahogy arról sem hogyan került ezen értékes könyvritkaság Győrbe! Díszes iniciáléi és a Mátyás király címerével ellátott fehér borító 1467-ben, Firenzében készült, majd később Budán helyezték díszes vaknyomásos, vörös alapon kevés aranyozással ellátott olasz reneszánsz bőrkötésbe.

A 15. század elején Itáliában egyre fontosabbá vált az ókor megismerése, mely főként a pompeji és herculaneumi ásatásoknak és azok eredményeinek volt köszönhető. Ennek hatására a pápa megbízta Flavius Blondus pápai titkárt, történészt, hogy vegye számba Róma antik emlékeit. Blondus három könyvben írta le kutatásának eredményeit: Roma instaurata, Roma triumphans és Italia instaurata. Ezen művei a római régészet alapjait jelentik, az első rendezett munkák az Örök Város antik emlékeiről. Blondus alapos helyszíni vizsgálatok és forráskutatás alapján írta művét, amelyben a felszínen látható romok feltérképezésén és leírásán túl az emlékeket összehasonlítja az újjal, osztályoz, csoportosít, összefoglalja a középületeket, közműveket, szentélyeket, s azok ókori funkcióit is magyarázza. Zárásként a maga kora keresztény templomainak leírását is hozzáfűzi könyvéhez. Bátran kijelenthető, hogy a Roma instaurata az első jelentős mű, mely az Itáliai főváros helyrajzát és romjait alaposan és részletesen bemutatja!

A corvina másolója Petrus Cennius, humanista műveltséggel, pedagógiai hajlammal rendelkező férfi volt, aki elsősorban írástudásából élt. Szakemberek szerint öt corvina másolása fűződik a nevéhez.

A könyv belső borítóján a Possessor Matthias Rex felirat szerepel, de Vitéz János kézírásával latin nyelvű széljegyzetek, bejegyzések vannak. Feltételezhető tehát, hogy corvina Vitéz János könyvtárába tartozott eredetileg.

A Roma instaurata az európai kultúrtörténet egyik különlegessége, melyben a szerző összeköti az európai kultúra csomópontjait az ókori gyökerektől indulva saját, reneszánszban megújuló korával.

Magyarországon 53 corvina található, ebből 2 vidéken, Esztergomban illetve Győrött. Az Esztergomban őrzött könyvről viszont megoszlanak a vélemények, nem teljesen bizonyos, hogy a Corvina könyvtárhoz tartozott. A Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár dolgozói rendkívül büszkék arra, hogy az impozáns, szemre is tetszetős, 80.000 kötetes könyvtárjukban őrizhetik a Győri Corvinát, mely könyv által egy picit Győr városa is a világörökség részének tekintheti magát, hiszen a Bibliotheca Corviniana - melynek tagja a Győri Corvina - immár az UNESCO Világörökség része 2005 óta!

A Pytheas Kiadó és Nyomda jóvoltából a Corvina könyvtárból a Győri Corvina az első, mely teljes magyar nyelvű fordításban olvasható!

Végezetül érdemes elolvasni Rómer Flóris bencés tudós-szerzetes néhány méltató sorát a Győri Corvináról: „Mit érezhet a magyar ember, midőn kezében oly kincset tart, mely valaha fénycsillaga, Hollós Mátyás királyunk, kezében is megfordult! Ha a kard, a paizs, a gyűrű, a billikom, mely valami nagy emberünké vala, oly varázs erővel bír és a tiszteletnek oly tárgya, melyre minden honfi büszkén néz: mennyivel inkább kell örvendenünk oly könyvnek, mely ezen dicső királyé volt, kitől a - méltánylást reánk nem éppen pazon arasztó - külföld sem tagadhatta meg a tudós nevet”.

Péter Tamás
Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár